

HOLSTEBRO KOMMUNE
Fribørnehaven Sneglehuset

EVALUERING AF PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

FRA 01-01-2017 TIL 31-12-2018

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	6
1.3 Pædagogiske principper	7
1.4 Læringsforståelse	8
2 GENEREL EVALUERING AF ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANER	9
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	9
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	10
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	10
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	11
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	12
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	13
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	14
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	14
3.2 EVALUERINGSRESULTAT - LÆREPLANER	14
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	15
3.4 METODER TIL EVALUERING	15
3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	16
4 RESULTAT AF EVALUERING AF DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANER - OPGJORT PÅ DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	17
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	17
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	19
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	21
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	23
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER	25
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	27
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	29
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	29
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	29

1 INDLEDNING

Indledning indeholder kun tekster, der er beskrevet i forbindelse med formuleringen af den pædagogiske læreplan.

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Du sidder nu med Holstebro kommunes pædagogiske læreplan i hånden. Den pædagogiske læreplan er der hvor dagtilbuddene sammen med forældrebestyrelsen beskriver mål og indsatser for den kommende periode.

Byrådet i Holstebro kommune har fastlagt rammerne for den pædagogiske læreplan. Læreplanerne skal tage udgangspunkt i Holstebro kommunes Dagtilbudspolitik. Dagtilbudspolitikken bygger på:

- Dagtilbudsloven
- Byrådets vision
- Holstebro kommunes Børne- og Ungepolitik

For fortsat at udvikle det pædagogiske arbejde i dagtilbuddene i Holstebro kommune, har byrådet valgt at sætte fokus på fire temaer i de kommende år (2015-2018):

- Inkluderende lege- og læringsfællesskaber
- Trivsel og sundhed
- Helhed og sammenhænge
- Engagerede og kompetente medarbejdere

Den pædagogiske læreplan er fundamentet for det pædagogiske arbejde i dagtilbuddene. Et vigtigt arbejdsredskab for det pædagogiske personale, der omhandler arbejdet med de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børnemiljøet, samt beskrivelse af de metoder vi vil anvende i praksis.

Børne- og Ungepolitikken samt Dagtilbudspolitikken omfatter alle børn og unge i Holstebro kommune samt deres forældre og familier. Politikkerne vil herigennem sikre sammenhængen mellem det almene og det forebyggende arbejde og den målrettede indsats overfor børn med særlige behov.

Vidensbaserede indsatser.

Holstebro kommune ønsker at arbejde med indsatser med dokumenteret virkning, herunder evidensbaserede (forsknings- og vidensbaserede) metoder.

En del af Holstebro kommunes daginstitutioner har eller er i gang med at implementere De Utrolige År (DUÅ) – Dagtilbud. Et evidensbaseret program der har fokus på den positive adfærd og relationer, samt fokus på at inkludere børn i de almene udviklings- og læringsfællesskaber. I dagplejen er Holstebro kommune ved at udvikle DUÅ-Dagpleje.

Holstebro kommunes samlede inklusionsindsats

Holstebro kommunes samlede inklusionsindsats udgør er en indsats på tværs af hele Børn og Unge området. Formålet med den samlede indsats er, at flere børn og unge skal inkluderes i såvel sociale som faglige fællesskaber med henblik på øget trivsel. Dagtilbuddene har udarbejdet en handleplan for inklusionsindsatsen. Der er udbudt forskellige tilbud om kompetenceudvikling af medarbejdere og ledere.

Som tidligere nævnt er et af fokusområderne i Dagtilbudspolitikken "Inkluderende lege- og læringsfællesskaber". Dagtilbuddene skal når de beskriver "Tiltag" i den pædagogiske læreplan indarbejde de mål de har beskrevet i handleplanen for inklusionsindsatsen sådan at der skabes en sammenhæng mellem fokusområde, læringsmål og handleplan.

God læselyst!

Dagtilbuddets indledning

Vi har fokus på alle 4 punkter.

-Inkluderende lege-og læringsfællesskaber, hvor vi har stor mulighed for leg på tværs af alder og vi bestræber os på at give børnene de bedste legebetingelser både ude og inde, så det passer til alle børns kompetencer og fællesskaber.

-Trivsel og sundhed, med udgangspunkt i sunde madpakker, som er aftalt med forældrene. Dernæst har vi meget fokus på bevægelse både inde og ude året igennem. Det være sig cykeldage, svømmedage, bevægelseslege så alle børnenes sanser bliver stimuleret.

-Helhed og sammenhænge, hvor vi har fokus på børnenes medbestemmelse i aktiviteter m.m. og medansvar og forståelse for, at man er gode ved hinanden og at vi alle er forskellige, men at der er plads til at alle kan byde ind med noget til fællesskabet. Vi har også fokus på samarbejde med andre institutioner og skoler, så man får kendskab og forståelse for andre og en glidende overgang fra henholdsvis hjemmene, dagplejen og til skolen.

-Engagerede og kompetente medarbejdere.

Jeg har som leder og sammen med bestyrelsen meget fokus på at videreudvikle medarbejdernes kompetencer, så hvert enkelt medarbejder har og får de nødvendige udfordringer og medansvar for en god hverdag.

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Hjørnестenen i Holstebro kommunes Børne- og Unge politik er en anerkendende tilgang, som bygger på positive fællesskaber, medborgerskab og de ressourcer enhver besidder.

Vores fælles anerkendende børnesyn:

I dagtilbuddene ser vi børn som unikke og selvstændige personer, som udvikler sig i et samspil med andre mennesker. Børns udvikling forstås som en helhed, hvor de intellektuelle, følelsesmæssige, sociale og kropslige sider i barnets udvikling ses som tæt forbundne. Derfor tager den pædagogiske praksis afsæt i børnenes trivsel, interesser og potentialer.

Værdier i arbejdet med børn og unge:

- At skabe muligheder for sunde liv i udfordrende og udviklende miljøer
- At børn og unge bekræftes i at have betydning for andre
- At børn og unges bidrag gør en forskel for fællesskabet og vækker andres respekt og tillid
- At der er dråber af kultur i alt

Troværdighed og gensidig respekt ser vi som helt grundlæggende for, at vi kan lykkes som pædagogisk personale i samværet med børnene, i samarbejdet med forældrene og i personalegruppen.

Engagement ser vi som den drivkraft, der sikrer, at vi hver dag kan møde barnet, forældrene og hinanden med empati og faglig nysgerrighed. Vi mener, at disse værdier vil være at finde som en rød tråd gennem denne pædagogiske læreplan.

Dagtilbuddets værdier

Sneglehusets værdier:

- Sneglehuset prioriterer en normering, hvor vi har mulighed for at være nærværende i små grupper, hvor det enkelte barn ses og høres i børnehøjde.
- Sneglehuset er nytænkende, støtter kreativ leg og ser muligheder frem for begrænsninger.
- Sneglehuset møder det unikke barn, der hvor det er, og udvikler det der fra.
- Sneglehuset viser omsorg, forståelse og respekt for børnenes nære relationer.
- Sneglehuset vægter en respektfuld og anerkendende kommunikation, børn, familie, og kolleger imellem.
- Børn og voksne skal føle sig inkluderet ved at tage aktivt del i fællesskabet.
- Børn skal have mulighed for at lege på tværs af alder, for herved at lære at tage ansvar, vise hensyn og værne om fællesskabet.
- Sneglehuset inkludere lokalmiljøet.
- Sneglehuset er præget af hygge og stor omsorg for hinanden.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Dagtilbuddene vil arbejde med at skabe en klar struktur der på den ene side giver mulighed for tryghed gennem ro og forudsigelighed, og på den anden side rummer kompleksitet og foranderlighed
2. Princip: Barnet oplever sig selv som betydningsfuld og medskabende i fællesskaber
3. Princip: Barnet indgår i forpligtende fællesskaber, hvor indlevelse, tolerance, respekt og anerkendelse er fundamentet
4. Princip: Barnet tilegner sig og udvikler et alsidigt sprog
5. Princip: Styrke barnets udvikling af motoriske færdigheder, udholdenhed og bevægelse
6. Princip: Der skal være mulighed for at deltage i aktiviteter der styrker sundhed, trivsel og livskvalitet
7. Princip: Barnet får kendskab til egen og andres kulturelle baggrund
8. Princip: Barnet udvikler respekt og forståelse for og oplever glæden ved at være i naturen

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Vi tilstræber en hverdag, hvor børnene får mulighed for ro og trykke rammer og medbestemmende i dagens gøremål.
2. Princip: Barnet får positiv opmærksomhed, så hvert enkelt barn oplever sig selv som betydningsfuldt, og en guiding i at kan indgå i samvær med andre børn på en positiv måde. .
3. Princip: Barnet skal føle sig værdifuldt, så det både alene og i fællesskabet har lyst og mod til at give sig i kast med nye udfordringer.
4. Princip: At stille sproglige krav, som er udfordrende og passer til barnets niveau.
5. Princip: At barnet får udfordringer, inde og ude, så det oplever både kroppens muligheder og begrænsninger.
6. Princip: Børnene får mulighed for oplevelser inden for madkultur - smage, se og lugte. Børnene deltager i fysiske og kulturelle aktiviteter både i Sneglehuset og i nærmiljøet.
7. Princip: At barnet møder forskellige kulturelle og kunstneriske udtryksformer, for herigennem at bruge sin fantasi og kreative evner. Sneglebørnene besøger hinandens hjem til fødselsdage.
8. Princip: Børnene lærer at færdes i naturen og udvise respekt for dyr og planter. Barnet skal kende årstiderne og stifte bekendtskab med vand, jord, ild og luft.

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

I dagtilbuddet sker børns læring gennem en vekselvirkning mellem tilrettelagte aktiviteter og egne spontane oplevelser og leg. Børnene indgår i fællesskaber der understøtter udvikling, læring og trivsel.

De voksne er rollemodeller for børn og voksne, og børn er rollemodeller for hinanden. De voksne bruger deres faglige viden og erfaring til at målsætte, planlægge og igangsætte målrettede aktiviteter samtidig med at de følger og inddrager børnenes kreativitet og læringslyst. På denne måde er der samspil mellem voksen- og børneperspektivet.

Dagtilbuddets læringsforståelse

Sneglehusets pædagogiske udvikling bygger på samspil mellem personale-bestyrelse-forældre-lederen og ikke mindst inddragelse af barnets egen kreativitet og læringslyst.

Personalet bygger på forskelligheder og har omsorg og respekt for hinanden, som smitter af på børnene. Vi er tydelige og betydningsfulde voksne, som støtter børn i at mestre og som tager ansvar for at skabe rammer for børn i hverdagen, således at uhensigtsmæssige mønstre brydes. Hvert barn er unikt. Vi tager vores pædagogiske ansvar alvorligt og kigger på os selv som en del af rammerne for børns læringsmiljø.

2 GENEREL EVALUERING AF ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

1. Arbejde med inkluderende lege- og læringsfællesskaber for at skabe trivsel, læring og udvikling for det enkelte barn
2. Målrette det pædagogiske arbejde så alle børn har mulighed for at deltage ud fra forskellige læringsstile, vilkår og baggrund.
3. Gennem en anerkendende tilgang vil vi skabe det bedste grundlag for børnenes udvikling.
4. De fysiske, psykiske og æstetiske rammer skal give mulighed for børns leg i små og store fællesskaber.
5. Iværksætte aktiviteter der er udfordrende, varierende og giver børnene succesoplevelser.
6. Give børnene medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati gennem vore aktiviteter og den pædagogiske praksis
7. Arbejde på at integrere fysisk aktivitet som en del af børnenes hverdag, og at børnene udfordres motorisk.
8. At forældre deltager og tager medansvar i udviklingen af inkluderende lege- og læringsfællesskaber, samt understøtter en anerkendende omgangstone

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

Vi understøtter og anerkender fællesskab på tværs af børns alder og kompetencer.

Vi skaber tid og rum til refleksion og tilrettelæggelse og inkluderende miljøer. Bevidst fremadrettet, at være optaget af det der virker - det succesfulde.

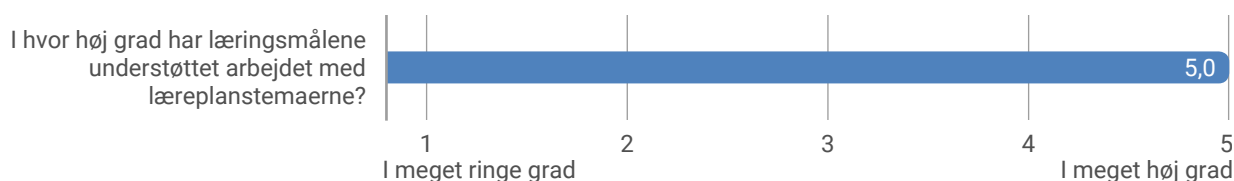
Vi er bevidste om en inkluderende kommunikation iblandt børn, forældre og personale.

Barnet skal føle sig set og hørt som den det er, og anerkendt som den det er.

Barnet skal rustes på alle udviklingsområder, så de opnår at få færdigheder i rygsækken.

Voksne skal være lyttende og tage hensyn til det enkelte barn, styrke barnets selvværd, ved at se og høre det og følge barnets interesse.

Barnet skal agere i et fællesskab og lære at begå sig . Det er en dannelse barnet går igennem og vi har en stor indflydelse på børns adfærd, da vi er positive rollemodeller.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Vi vil arbejde på at skabe lege- og læringsfællesskaber, hvor alle børn oplever sig selv som anerkendte og aktive deltagere.

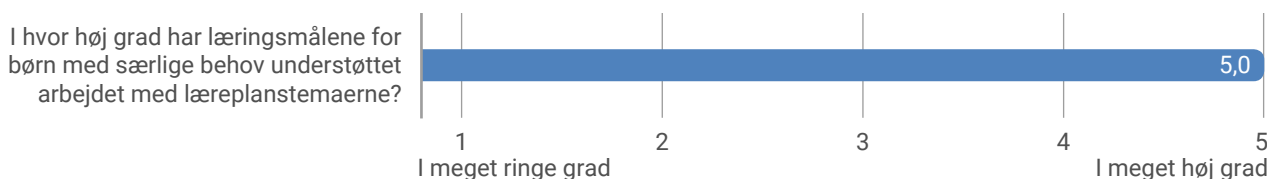
Som udgangspunkt tilrettelægger vi vore aktiviteter så der dels ydes en sundhedsfremmende og forebyggende indsats og dels en individuel indsats for de børn, der har et særligt behov.

Personalet skal sætte fokus på, hvilke metoder og aktiviteter med videre der er velegnede til at inkludere børn med særlige behov.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

Vi arbejder med barnets stærke sider, og giver hermed barnet mod og lyst til at give sig i kast med nye udfordringer. Vi er meget bevidste om, at ikke alle børn er ens, og børn har forskellige behov, hvorom der også sættes forskellige regler og krav til det enkelte barn.

Børn skal lære at respektere hinanden og blive set og anerkendt for at tage hensyn til hinanden.

Kommentar til vurdering:

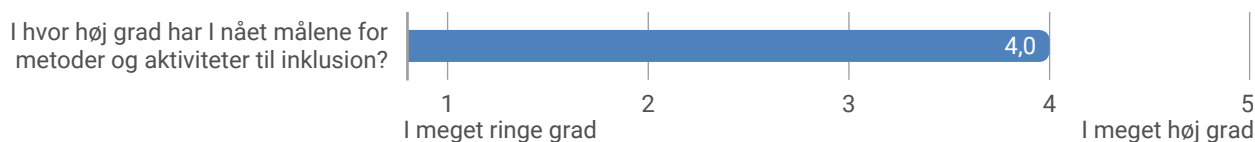
At tage hensyn til hinandens forskelligheder.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Da vi ofte får børnene fra vuggestuealderen, har vi mulighed for at skabe en rød tråd gennem hele barnets opvækst fra 0-6 år, sammen med forældre og eventuelle andre fagpersoner. Når barnet skal i skole, bliver overleveringen indledt med en skole konference, hvor også forældrene deltager.

Vi har børn med specielle behov inkluderet i institutionens almene rammer.

Kommentar til vurdering:

Vi har almindelige overleverings samtaler, skole/hjem/og stuepædagogen imellem.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Målet med sprogstimuleringen af de 3-6 årige er, at de gennem leg og samvær med andre - både børn og voksne - udvikler et sprog, der fungerer godt og svarer til deres alder. Desuden skal børnene tidligt stimuleres til at eksperimentere med at læse og skrive.

Den sprogstimulerende indsats:

- Støtter barnets lyst til og glæde ved at bruge sproget i dagligdagen.
- Giver en intensiv og fokuseret støtte til børn med særlige behov.
- Skaber sammenhæng for den sproglige udvikling ved overgange mellem institutionerne, fx mellem dagtilbud og skole.

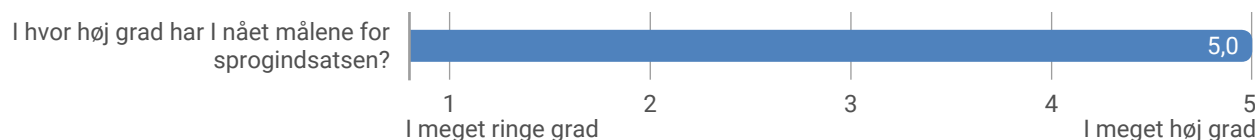
Holstebro kommune har valgt at lave sprogvurderinger på alle 3-årige, for at sikre at alle børn støttes og stimuleres i deres sproglige udvikling ud fra individuelle behov.

Der er ansat to sprogvejledere i Holstebro kommune, som udarbejder sprogvurderinger og giver vejledning i forbindelse med tosprogede børn.

Holstebro kommune har i de sidste par år deltaget i nogle forskellige sprogprojekter bla. SPELL projektet, som er et systematisk målrettet program der understøtter børns sprog og læseforudsætninger (3-6 år). I 2015 deltager en del af institutionerne i projektet "Sprog i samspil".

Dagtilbuddets sprogindsats

Vi laver sprogvurderinger på alle 3 årige børn. Vi har fast sprogkonsulent tilknyttet Sneglehuset og tilrettelægger sprogudviklingen hos det enkelte barn i samarbejde med konsulenten og forældrene. Vi vægter meget en tidlig indsats, hvor vi blandt andet arbejder med Mini Sprogpakken. Vi synger, rimer, taler og arbejder meget med dialogisk læsning i alle aldersgrupper.

Kommentar til vurdering:

Alle børn arbejder med leg og læring af sprog. Førskolebørnene har en fast dag om ugen, hvor sprog og indlæring af bogstaver m.m. bliver øvet.

Bruger dialogisk læsning, og har små børnegrupper, hvor der er tid og ro til at barnet bruger sproget.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

- Overgange tilrettelægges, så der hos det modtagende tilbud er et kendskab til barnet og dets ressourcer.
- Der samarbejde tværgående for at sikre gode overgange.
- Overgange tilrettelægges, så forældre informeres og inddrages.
- Samarbejdet mellem forældre og fagpersoner er gensidigt forpligtende.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

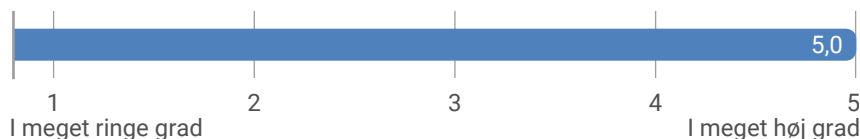
Når vi modtager børn fra hjemmet, værdsætter vi sammen med forældrene en rolig opstart med kun få timer af gangen.

Når vi modtager børn fra dagplejen, kommer dagplejeren sammen med barnet op til flere gange på besøg inden opstart.

Når og hvis vi har børn der flytter til en anden børnehave, besøger vi helst børnehaven, men har under alle omstændigheder et overdragelses samtale.

Når vi aflevere børn til skolen, har vi naturligvis en overdragelse sammen med skolen, forældrene og evt. andre fagpersoner.

I hvor høj grad har I nået målene for jeres samarbejde om overgangene?

Kommentar til vurdering:

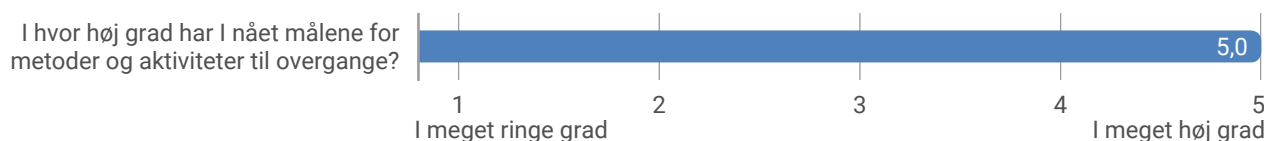
Alle børnegrupper arbejder med sprog, gennem leg og læring f.eks. med rim, remser, sange, dialogisk læsning m.m.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Som tidligere beskrevet, vægter vi meget besøg de forskellige dagtilbud i mellem. De pædagogiske metoder kan være leg på legepladsen, eller en bestemt aktivitet. Vi gennemgår de normer og værdier, som barnet har været en del af. Vi har arbejdet med TRAS - tidlig registrering af sprogudvikling, TRAS MO - tidlig registrering af sansemotoriske færdigheder hos børn, og ALLE MED - Observationskema til brug i dagtilbuddet. Alt afhængig af hvilke metoder der har været anvendt på barnet, benyttes med henblik på at styrke sammenhængen til et videre forløb.

Kommentar til vurdering:

Nu er materialet ang. kommende skolebørn naturligvis kommet med i Rambøll under overgange til skole.

Jeg kan ikke rette i dagtilbuddets metoder, hvilket er forældet. Vi arbejder ikke med TRAS og Alle Med længere, men i de systemer som ligger under Rambøll.

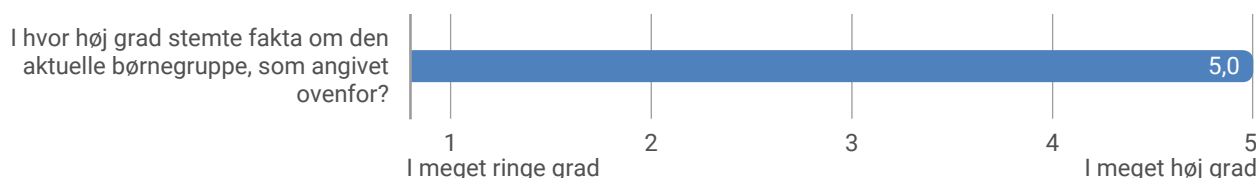
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Vi har en opdeling på 5 grupper. Så vidt det kan lade sig gøre, har vi aldersopdelt, så grupperne følges ad, når de engang skal i skole. Når det så er sagt, har vi et stort samarbejde hen over grupperne. Dels af pædagogiske grunde, da børns udvikling inden for samme aldersgruppe, kan variere en del, og dels på grund af personale ressource.

Vi arbejder naturligvis med lærerplanerne på forskelligt vis, alt afhængig af børnegruppernes alder. Vi forholder os meget til ude og natur aktiviteter, uanset om det gælder de små eller de store børn. Vi benytter os af alle de kulturelle udfordringer, som er omkring os, og vi har en rimelig god normering, som gør at vi kan udfolde os med mange aktiviteter uden for institutionen.

3.2 EVALUERINGSRESULTAT - LÆREPLANER

Følgende viser den forventede procentvise fordeling på de 6 læreplanstemaer, som er angivet i den pædagogiske læreplan:

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	16,7
Sociale kompetencer	16,7
Sproglig udvikling	16,7
Krop og bevægelse	16,7
Naturen og naturfænomener	16,7
Kulturelle udtryksformer og værdier	16,7

På hvilke læreplanstemaer vurderer du, at I har flyttet børnene mest i deres udvikling i den forløbne periode?

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	16,6
Sociale kompetencer	16,6
Sproglig udvikling	16,6
Krop og bevægelse	16,6
Naturen og naturfænomener	16,6
Kulturelle udtryksformer og værdier	16,6

Kommentar til vurdering:

Vi synes det er vigtigt, at se alle temaer som noget unikt, for at komme omkring hele barnet.

UDVIKLING

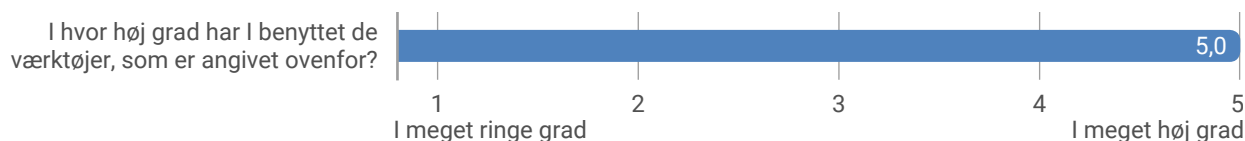
Indenfor hvilke læreplanstemaer vurderer du, at I vil lægger jeres fokus i den kommende læreplanperiodes (typisk de kommende to år)?

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	16,6
Sociale kompetencer	16,6
Sproglig udvikling	16,6
Krop og bevægelse	16,6
Naturen og naturfænomener	16,6
Kulturelle udtryksformer og værdier	16,6

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Foto
- Iagttagelser/observationer
- ALLE MED

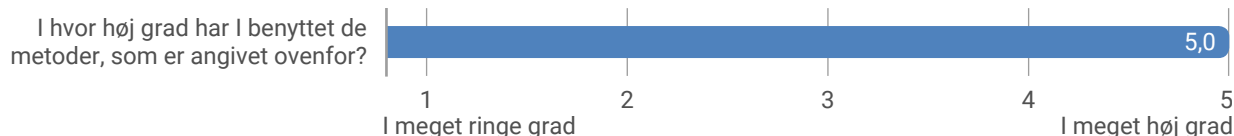
Kommentar til vurdering:

Nu har vi som sagt, udvidet vores dokumentation med Rambøll og Facebook. Alle Med, arbejder vi ikke med mere. Vi har haft 2 pædagoger på kursus i Spillerum, som nu også er blevet en del af vores vurderinger.

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- SMTTE
- ALLE MED - kompetencehjulet -

Kommentar til vurdering:

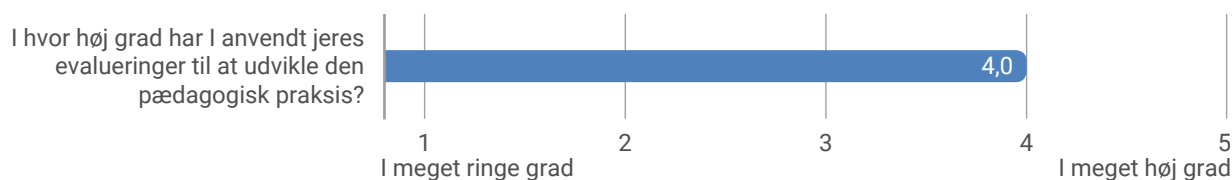
Yderlige Rambølls dialog skema og videre arbejder vi meget med Fri for mobberi fra Mary fonden. Vi kalder den bare venskabskassen, da vi godt kan lide de positive ord. Alle de store børn har en venskabs bamse. Vi vil bestille nogle flere, da vi også arbejder med venskaber hos de yngste børnehavebørn.

Kompetencehjulet---Spell
Spillerum.

3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Vi tager udgangspunkt i Evaluering med pædagogisk praksis på vores personalemøder. Vi mødes ekstra ind i mellem til særlig fokus på læreplanstemaer.

Kommentar til vurdering:

Vi har en forpligtigelse på personalemøderne til at give et oplæg fra eventuelle pædagogiske kurser som de ansatte har deltaget i.

Vi evaluerer på, om vi nu også gør det, vi tror vi gør.

4 RESULTAT AF EVALUERING AF DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANER - OPGJORT PÅ DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

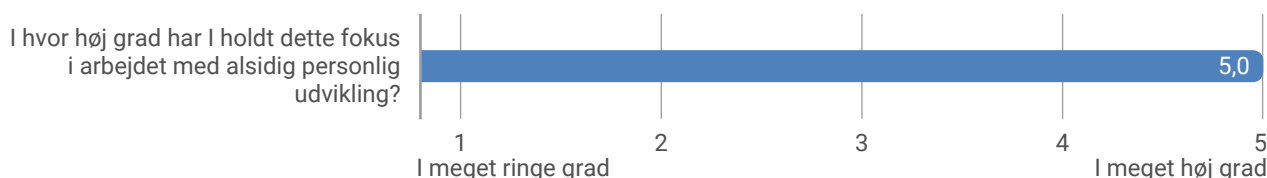
EVALUERINGSRESULTAT - SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Barnet skal opleve sig selv som betydningsfuld.

At barnet får lov at udvikle sig selvstændig og med en alsidig personlighed, der selv kan og vil tage initiativ.

At barnet får mulighed for at udfolde sig alene og sammen med andre.

EVALUERINGSRESULTAT - MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Barnet på vej mod 4 år

At have indlevelse i andre

- trøster selv eller henter en voksen, der kan trøste
- respekterer andres ønsker og behov
- viser forståelse og omsorg over for andre

At handle selvstændigt

- deltager aktivt i samspil med andre
- kommer med forslag til sin egen rolle i leg og aktiviteter
- insisterer på at blive lyttet til og forstået

At være psykisk robust

- lytter til andres forslag i fx leg og forsøger at håndtere konflikter
- er åben for nye udfordringer
- kan håndtere afslag fra andre børn

Barnet på vej mod skole

At have indlevelse i andre

- udtaler og viser forståelse for andres adfærd og meninger
- udsætter egne behov til fordel for andres og tilbyder andre sin hjælp
- opfordrer og inviterer andre til at være med i det sociale fællesskab

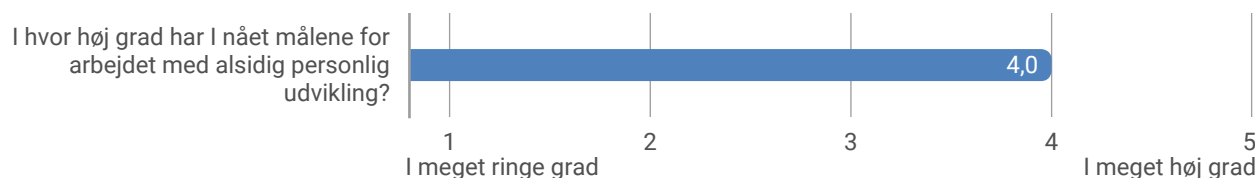

At tage vare på egen personlig integritet

- fortæller, hvad det vil være med til og ikke med til
- kræver sin ret til at beskæftige sig med det, som det selv har valgt
- argumenterer for at blive lyttet til og forstået

At være psykisk robust

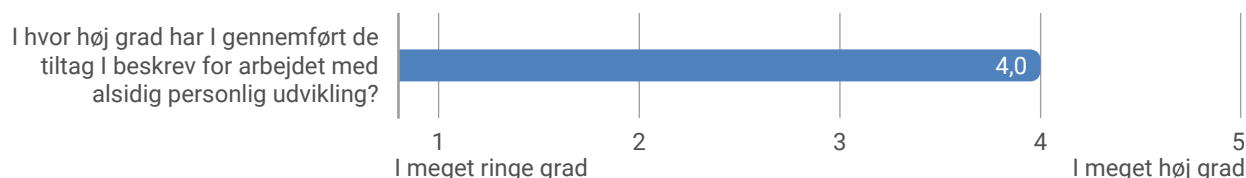
- viser mod ved at tage nye initiativer og forsøger sig med at indgå i ukendte relationer og aktiviteter
- giver udtryk for sine følelser og meninger, forsvarer og står ved dem
- håndterer andre børns udfordringer og afvisninger

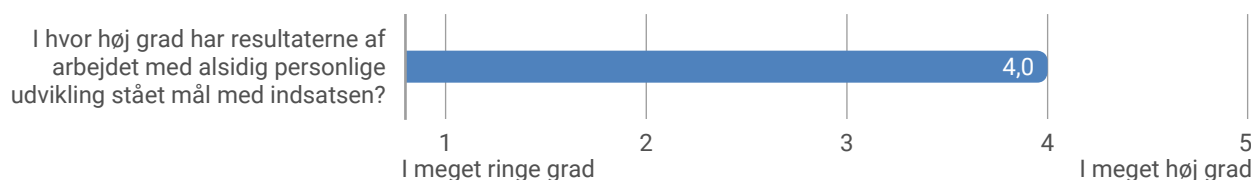
EVALUERINGSRESULTAT - TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi benævner og anerkender barnets gode initiativer.
2. Tiltag: Vi ser og støtter op om, hvad der optager barnet lige nu.
3. Tiltag: Vi giver barnet positiv opmærksomhed.
4. Tiltag: Vi opmuntrer barnet til så vidt muligt selv at klare konflikter.
5. Tiltag: Vi respekterer barnets meninger og viser, at det har medbestemmelse, men at det samtidig betyder, at barnet ikke altid kan få det, som det gerne vil.
6. Tiltag: Børn skal have lov til at være medbestemmende i forskellige aktiviteter.

SAMLET EVALUERING

UDVIKLINGSPERSPEKTIV

Hvilke refleksioner giver ovenstående resultater anledning til?

Børn er meget forskellige, og har brug for forskellige metoder til at opfylde egne kompetencer i personlig udvikling.

Hvilke tiltag/ændringer iværksættes på baggrund af resultatet?

At gøre dem så selvhjulpne og selvstændige som muligt.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

EVALUERINGSRESULTAT - SAMMENHÆNG

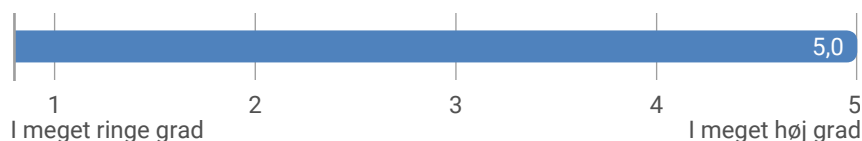
I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Barnet skal føle glæde og udtrykke empati og respekt for andre.

Barnet skal evt. guides til at etablere et fælleskab med andre.

Barnet skal kende de demokratiske værdier.

I hvor høj grad har I holdt dette fokus i arbejdet med sociale kompetencer?

EVALUERINGSRESULTAT - MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Barnet på vej mod 4 år

At indgå tætte relationer til andre

- har en eller flere venner
- er opmærksom på andre børns humør og følelser
- opsøger leg og aktiviteter sammen med andre børn

At indgå i samspil med andre

- er opmærksom på og viser hensyn til andre børn
- deler materialer og legetøj med andre børn
- håndterer konflikter gennem dialog

At kommunikere og forstå følelser

- har forståelse for andres behov og grænser
- fortæller, hvad det vil være med til og ikke være med til
- giver udtryk for egne følelser

Barnet på vej mod skole

At etablere og fastholde venskaber

- tager kontakt til andre børn og opfordrer til at lege, snakke og være sammen
- fortæller noget positivt om andre børn og bruger begrebet 'ven'
- hjælper, er loyal, trøster og genetablerer venskaber

At indgå i samspil med andre

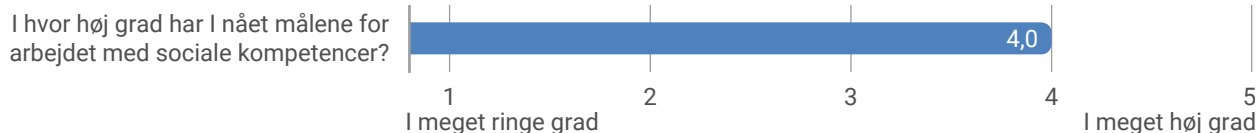
- snakker med andre om sine tanker og følelser
- lytter, fortæller, svarer, spørger og deltager i samtaler

- udtrykker tolerance og accept over for andre

At handle i sociale fællesskaber

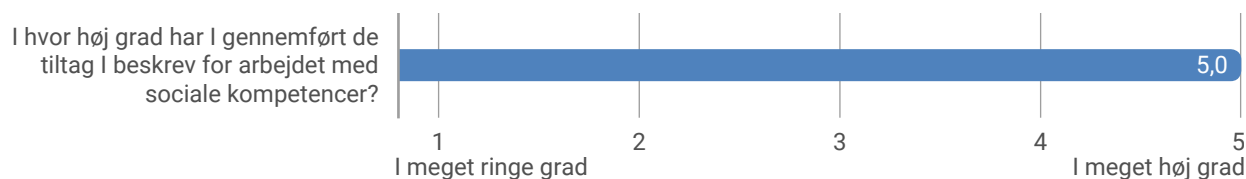
- samarbejder, søger fælles løsninger og indgår kompromisser
- fortæller om, at aftaler, regler i lege og spil skal overholdes og gør det selv
- forhindrer at andre udelukkes fra fællesskabet

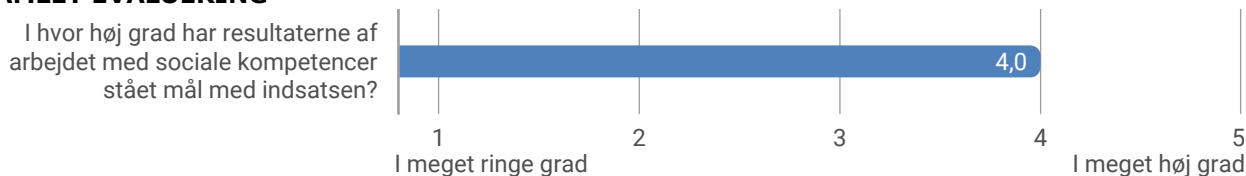
EVALUERINGSRESULTAT - TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Vi opmuntrer barnet til at være aktiv deltager i legen.
2. Tiltag: Vi støtter barnet i at etablere venskaber og komme med i en gruppeleg, hvor det kan give og opnå anerkendelse fra de andre, samt opleve betydning og styrke i fællesskabet.
3. Tiltag: Vi snakker med børnene om det, de leger og oplever sammen.
4. Tiltag: Vi er medvirkende til at igangsætte aktiviteter, der er udviklende for fællesskabet.
5. Tiltag: Vi hjælper børnene med at sætte ord på, hvad de kan og vil være med til.
6. Tiltag: Vi lærer børnene at respektere, hvad de andre siger.
7. Tiltag: Vi sætter ord på børns følelser, og vi lærer børn at aflæse andre børns kropssprog.

SAMLET EVALUERING

UDVIKLINGSPERSPEKTIV

Hvilke refleksioner giver ovenstående resultater anledning til?

Det er ikke altid, at ting lykkes. Så prøver man igen og på et tidspunkt finder børnene som regel ud af, at man kommer længst i tilværelsen ved selv at være spørgende og respekterende over for kammeraterne. Det styrker barnets egne sociale kompetencer.

Barnet skal lære at kende egne og andres grænser og respektere dem. (spillerum)

Vi arbejder med Fri for Mobberi, hvor vi blandt andet har 4 værdisæt: tolerance, Respekt, Omsorg og Mod.

Hvilke tiltag/ændringer iværksættes på baggrund af resultatet?

Vi guider og anerkender børnene til at blive robuste, så de både kan hjælpe andre børn, men også tør at sige fra, uden at opleve det som et nederlag.

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

EVALUERINGSRESULTAT - SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

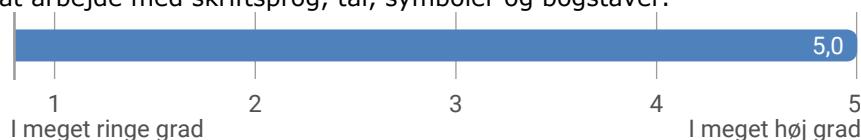
Vi har fokus på at børn skal udfordres i sprog med tidlig indsats, da sproget er en forudsætning for at udtrykke sig og kommunikere med andre.

At barnet udvikler sit ordforråd og får et nuanceret sprog.

At barnet udvikler kropsproget og lære at "læse" andres.

At barnet får kendskab og lyst til at arbejde med skriftsprog, tal, symboler og bogstaver.

I hvor høj grad har I holdt dette fokus i arbejdet med sproglig udvikling?

EVALUERINGSRESULTAT - MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Barnet på vej mod 4 år

At bruge og forstå sproget

- bruger sproget til at skabe kontakt, få hjælp og konfliktløse
- kan svare detaljeret på spørgsmål med en længere forklaring
- synger spontant kendte eller selvdigtede sange

At kommunikere med sin omverden

- kan anvende sproget som primær kontakt til andre børn og voksne
- kan modtage og forstå en besked
- kan digte videre på en historie og fortælle med

At forstå sprogets regler og vise interesse for skriftsprog

- viser interesse for bogstaver og tal
- kan føre en samtale med en indledning og afslutning, og kan holde gang i en samtale
- begynder at lege med ordrim fx hus-mus, hat-kat

Barnet på vej mod skole

At forstå og bruge sproget situations-uafhængigt

- svarer meningsfuldt på spørgsmål om 'hvordan', 'hvorfor', 'hvem' og 'hvad'
- genfortæller en hændelse og fortæller om noget, som kan eller skal finde sted
- siger lange komplekse sætninger med 'fordi' og 'som'

At kommunikere med sin omverden

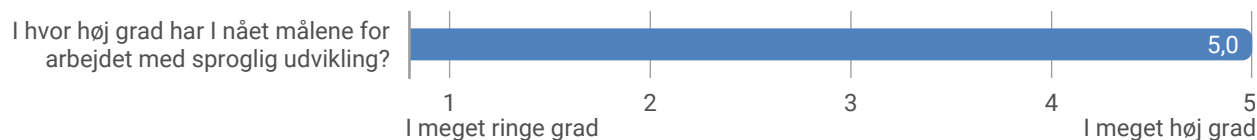
- fortæller sine oplevelser sammenhængende

- håndterer problemer og konflikter ved hjælp af sproget
- snakker om og kan benytte forskellige teknologier

At eksperimentere med skriftsproget

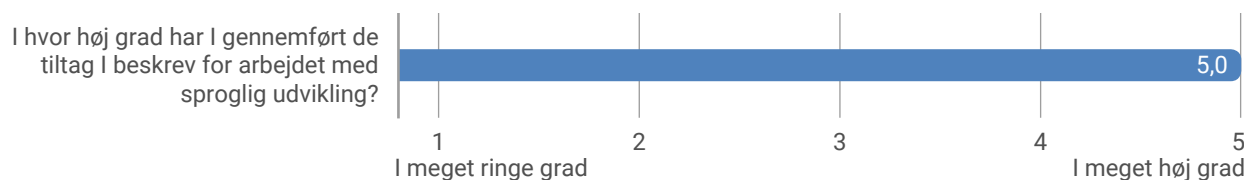
- benytter ord, tal og bogstaver i leg
- tolker, hvad logoer og skilte symboliserer
- genkender de fleste bogstaver og skriver enkelte ord

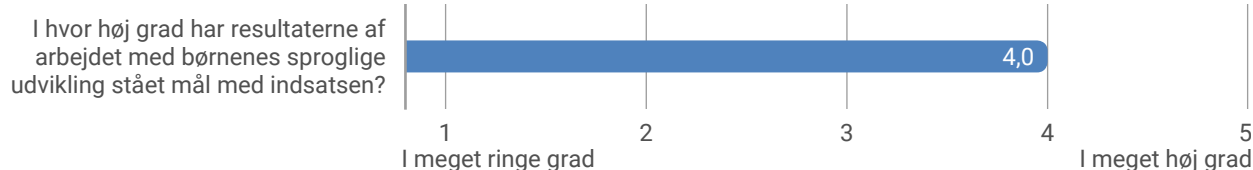
EVALUERINGSRESULTAT - TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Snakke med børnene om, hvorfor vi gør som vi gør.
2. Tiltag: Gentagne rim, remser og sange, som kan være årstidsbestemt og billedfortælling.
3. Tiltag: Alle former for begreber - op og ned, højre venstre osv.
4. Tiltag: Stille krav som er udfordrende og passer til barnets niveau.
5. Tiltag: Lytte til lyde. Kendskab til Tue tunge, eller andre materialer.
6. Tiltag: Børn og voksne skal øve sig i at lytte. " 2 ører og 1 mund."
7. Tiltag: Konfrontere børnene med hvad de siger til hinanden og lære børn at begrunde.
8. Tiltag: Kropssprog - attitude. Sætte ord på, jeg kan godt se at du bliver vred -----
9. Tiltag: Tydelige voksne, hvordan agerer og taler vi imellem hinanden?
10. Tiltag: Rollespil. Børn skal se det visuelt.

SAMLET EVALUERING

UDVIKLINGSPERSPEKTIV

Hvilke refleksioner giver ovenstående resultater anledning til?

Vi lægger meget vægt på sproglig udvikling i Sneglehuset.

Hvilke tiltag/ændringer iværksættes på baggrund af resultatet?

Vi kunne godt ønske tid og ressource til at personalet på skift besøger andre institutioner som også arbejder meget med sproglig udvikling. Det må vi finde!!!!

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

EVALUERINGSRESULTAT - SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

At styrke barnets fin og grov motoriske færdigheder.

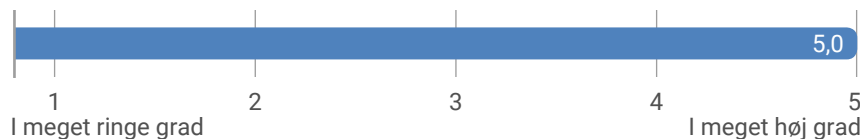
At barnet lærer kroppen at kende både udvendig og indvendig.

At barnet bliver glad for at bevæge sig.

At barnet får udfordringer, så det oplever både kroppens muligheder og begrænsninger.

At barnet lærer om sundhed.

I hvor høj grad har I holdt dette fokus i arbejdet med krop og bevægelse?

EVALUERINGSRESULTAT - MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Barnet på vej mod 4 år

At være selvhjulpen i hverdagen

- klarer toiletbesøg med hjælp
- vasker hænder alene efter toiletbesøg, inden spisning osv.
- kan udføre små opgaver på egen hånd

At være kropsbevidst

- bruger kroppen sikkert i forskellige forhindringer og terræn
- afstemmer kropssproget til situationen ved glæde, frygt, vrede, smerte og ked-af-det-hed
- udfordrer sin egen kropslige formåen fx løber hurtigere, klatre højere op

At mestre grundbevægelser

- kan gå ned af en trappe og skifte fod ved hvert trin
- kan hinke på et ben
- kan kaste en stor bold retningsbestemt og gribe den ud fra kroppen

Barnet på vej mod skole

At være selvhjulpen i hverdagen

- klarer af-og påklædning samt toiletbesøg
- tager passende tøj på i forhold til årstiden og vejret
- hjælper til med praktiske gøremål

At være kropsbevidst

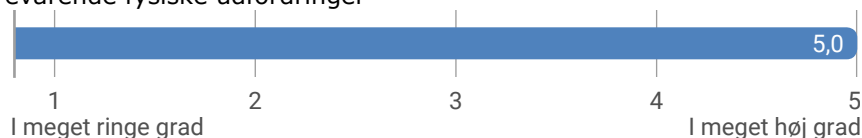
- handler kropsligt i overensstemmelse med sproglige udfordringer
- beskriver de kropslige fornemmelser af glæde, frygt, vrede, smerte og ked-af-det-hed
- fortæller om og beskriver sin krop og alle sine sanser

At mestre koordinering af grundbevægelserne

- mestrer to eller flere forskellige bevægelser samtidigt
- veksler mellem at være i kropslig ro og i bevægelse
- udholder og overvinder længerevarende fysiske udfordringer

I hvor høj grad har I nået målene for arbejdet med krop og bevægelse?

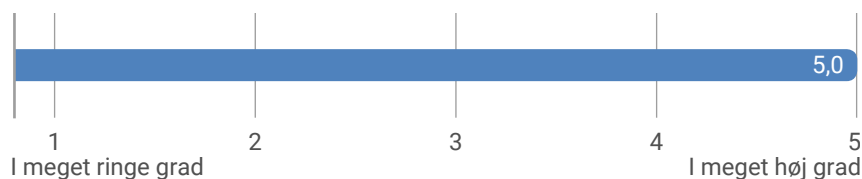

EVALUERINGSRESULTAT - TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

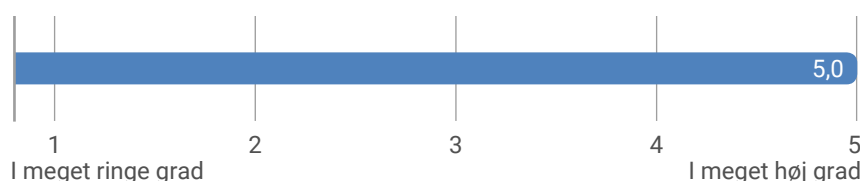
1. Tiltag: At børn hver dag får pulsen op. Det kan være enten på legepladsen eller i salen med redskabsbaner eller lege.
2. Tiltag: At børn får respekt for andre børns kropslighed og forskellighed.
3. Tiltag: Gennem sanglege, rytmik og fortælling, lærer børnene deres krop og sansemotorik at kende.
4. Tiltag: Børn får mulighed for kendskab til afslapning og afspænding.
5. Tiltag: Vi har faste cykel og svømmedage i løbet af året.
6. Tiltag: Vi bruger gerne meget tid på, at børnene selv tager tøj af og på, så de bliver selvhjulpne.
7. Tiltag: Vi snakker både med børnene og forældrene om sund kost, og hvad det betyder for kroppen.

I hvor høj grad har I gennemført de tiltag I beskrev for arbejdet med krop og bevægelse?

SAMLET EVALUERING

I hvor høj grad har resultaterne af arbejdet med børnenes krop og bevægelse stået mål med indsatsen?

UDVIKLINGSPERSPEKTIV

Hvilke refleksioner giver ovenstående resultater anledning til?

Vi har mange gode muligheder, med en stor sal til tumling, anlæg og skov i nærheden.

At barnet finder glæden til at bevæge sig, og bliver udholdende i fysiske aktiviteter

Hvilke tiltag/ændringer iværksættes på baggrund af resultatet?

Fortsætte med motorisk udvikling.

Vi afholder hvert år et løb om fredagen op til efterårsferien, sammen med børnenes familie. Samtidig afholder vi samme uge "Rumleuge", som går ud på, at børnene på tværs af hinanden, afholder en masse både fysiske og sansemæssige lege.

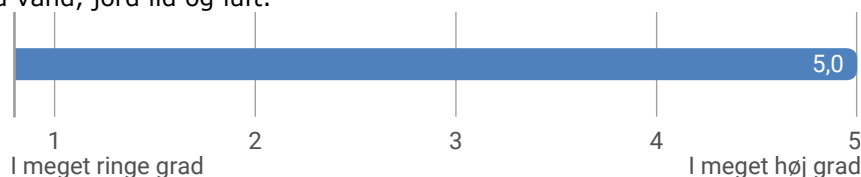
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

EVALUERINGSRESULTAT - SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

- At barnet lærer og har lyst til at færdes i naturen.
- At barnet udviser respekt for dyr og planter.
- At barnet kender årets gang - årstiderne.
- At barnet stifter bekendtskab med vand, jord ild og luft.

I hvor høj grad har I holdt dette fokus i arbejdet med naturen og naturfænomener?

EVALUERINGSRESULTAT - MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Barnet på vej mod 4 år

At vise lyst og interesse for oplevelser i naturen

- færdes trygt i naturen
- bruger bevidst materialer fra naturen i sin leg
- bruger legen til at gå på opdagelse og lære naturen og dens forhold at kende

At have kendskab til dyr og planters livsbetingelser

- undersøger insekter og dyrs færden under jord, blade og sten
- kender almindelige dyr og planter og ved hvor de bor
- kender årstiderne og døgnets skiften

At være nysgerrig over for og forstå naturen og dens fænomener

- kender ugedage og årstider
- kender til og kan have dialog om vind, temperatur og nedbør
- undersøger, hvordan dyrene, fx myrer færdes i naturen og kan studere dem over længere tid

Barnet på vej mod skole

At eksperimentere med naturens materialer

- afprøver og udvider sine grænser

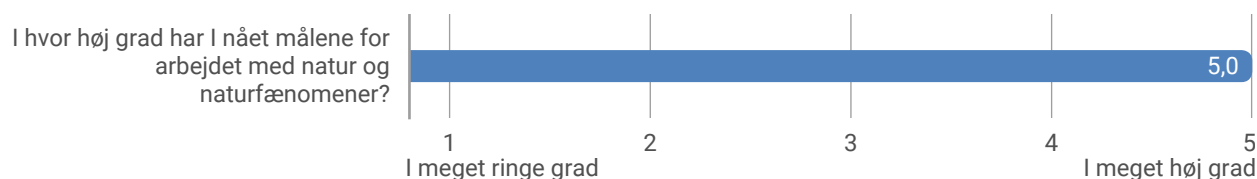
- afprøver, hvad naturens materialer kan anvendes og holde til
- omtaler og benytter kategorier som vægt, form, længde og antal, når barnet undersøger og reflekterer over naturens materialer

At have indsigt i dyrs og planter livsbetingelser

- undersøger og spørger til dyrs og planter livsbetingelser
- fortæller om dyrs levesteder og levemåder
- fortæller om tegn på døgnets og årstidernes skiften

At efterleve adfærdsreglerne i naturen

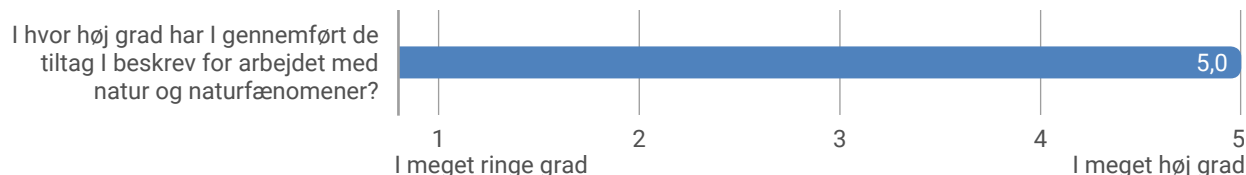
- rydder op, fjerner affald og passer på dyrs og planter liv og betingelser
- spørger til, hvad der er spiseligt, giftigt, sundt, usundt, i orden og ikke i orden
- tilpasser sin adfærd efter fælgende regler og normer

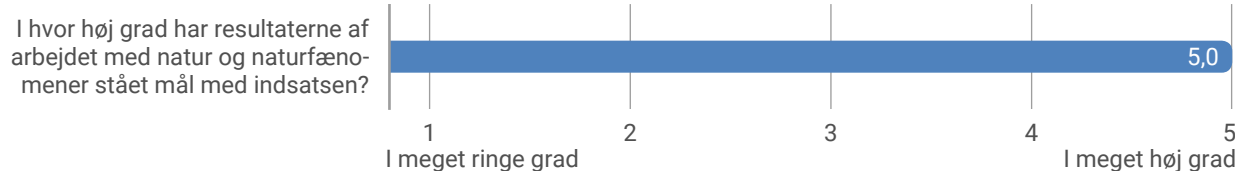
EVALUERINGSRESULTAT - TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Børnene er ude hver dag og ofte i anlægget eller i skoven.
2. Tiltag: Vi tager på ture i omkringliggende naturpladser, strande og legepladser.
3. Tiltag: Børnene får plads til fordybelse og til at eksperimentere og bruge sanserne.
4. Tiltag: Vi laver ofte bål og bålmad. Børnene er selv med til at samle kviste og grene til bålet.

SAMLET EVALUERING

UDVIKLINGSPERSPEKTIV

Hvilke refleksioner giver ovenstående resultater anledning til?

Vi er alle enige om, at naturen og dens oplevelser giver rigtig meget ballast hos børn.

Hvilke tiltag/ændringer iværksættes på baggrund af resultatet?

Vi er optaget af alle de ting som er omkring os, og det vil vi fortsætte med.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

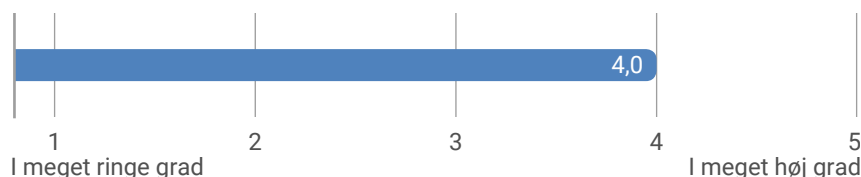
EVALUERINGSRESULTAT - SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

At barnet får kendskab til andre kulturer.

At barnet møder forskellige kulturelle og kunstneriske udtryksformer, for herigennem at bruge sin fantasi og kreative evner.

I hvor høj grad har I holdt dette fokus i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier?

EVALUERINGSRESULTAT - MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Barnet på vej mod 4 år

At være kreativ

- opbygger rolle- og fantasilege sammen med flere børn
- deltager i kreative aktiviteter og større projekter over længere tid
- har kendskab til forskellige udtryksformer som dans, sang, teater og udstillinger

At forstå egen kultur og være opmærksom på andres kultur

- genkender traditioner og tilbagevendende begivenheder fx fastelavn, sommerfest osv.
- undersøge og vil gerne forstå det, der er anderledes
- barnet har kendskab til sit eget navn/efternavn, alder, familie, bopæl

At være aktiv medskaber af kulturelle fællesskaber

- kan genfortælle et eventyr eller en fortælling i legen
- eksperimenterer med fantasisprog og skøre sange
- forstår og bidrager til dagtilbuddets hverdagsaktiviteter

Barnet på vej mod skole

At være kreativ

- deltager og skaber rolle- og regellege med forskellige temaer og udtryksformer
- fortæller om følelser og ideer, som udeløses i mødet med forskellige kulturelle udtryk
- former i ler, tegner, fortæller historier, synger, danser, klæder sig ud og kombinerer nogle af disse

At forstå egen og andres kulturer

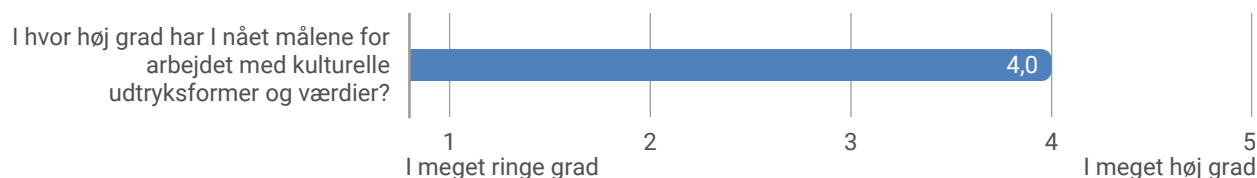
- leger rolle- og andre børnelege
- fortæller om forskellige kulturer og traditioner

- begrundet sin interesse i at deltage i kulturelle aktiviteter

At forstå etiske og moralske emner og dilemmaer

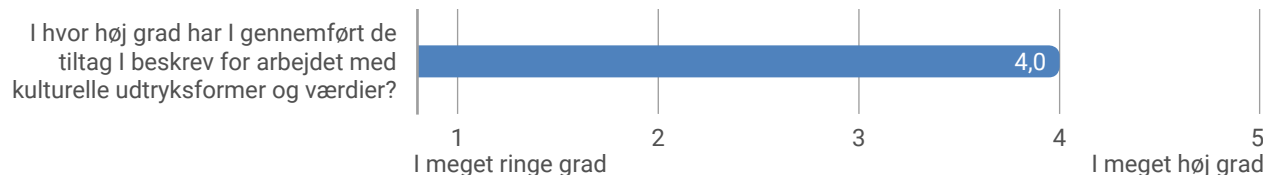
- begrundet med ord og viser med adfærd en optagethed af etiske dilemmaer
- spørger og reflekterer over livet og døden
- i tale og leg forholder sig til og skelner mellem godt og ondt, mellem rigtigt og forkert og mellem sandhed og løgn

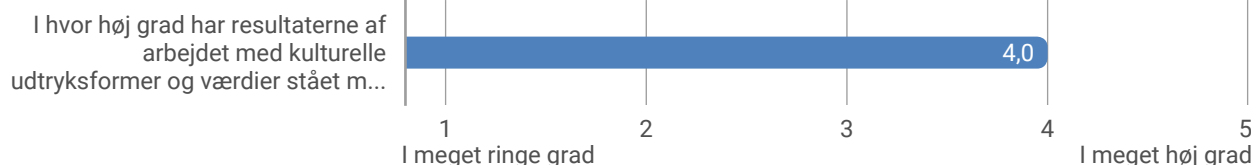
EVALUERINGSRESULTAT - TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Børnene deltager til forskellige kulturelle aktiviteter, såsom teater, se ballet, tage på museer og kunststillinger.
2. Tiltag: Vi har traditioner i forbindelse med jul, fastelavn, påske, og høst emner samt fødselsdage.
3. Tiltag: Børn skal have mulighed for at bruge forskellige natur materialer til aktiviteter både ude og inde.

SAMLET EVALUERING

UDVIKLINGSPERSPEKTIV

Hvilke refleksioner giver ovenstående resultater anledning til?

Der vil altid være noget, som kan gøres bedre. Vi er ikke den store teater og drama børnehaven, men til gengæld giver vi børnene alle de kulturelle oplevelser, som arrangeres forskellige steder, både i lokal området og i Holstebro.

Hvilke tiltag/ændringer iværksættes på baggrund af resultatet?

Vi plejer at arbejde med et bestemt tema over en længere periode, og i 2018 har vi haft en længerevarende musik projekt, med udstilling på biblioteket som afslutning.

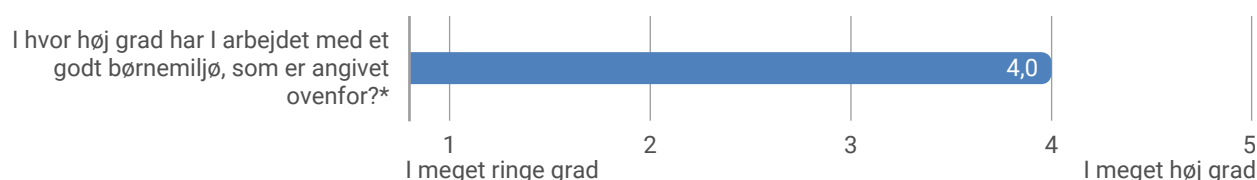

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

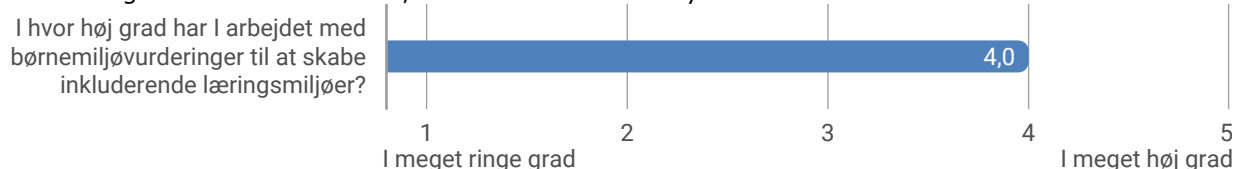
Børne og læringsmiljøet arbejder vi med både dagligt og periodevis. Vi laver om på de respektive stuer med jævne mellemrum, så det altid svarer til de aktiviteter og til de kompetenceområder, vi her og nu arbejder med. Vi er åbent og lyttende for ideer, forslag og initiativer som børnene medgiver. For at give børn lige muligheder, skal vi behandle dem forskelligt. Da vi har meget fokus på ude liv, giver vi gode muligheder for fordybelse, nysgerrighed og eksperimenter. Vi tager ofte på tur, hvor der er mulighed for at komme tæt på dyr og natur og hvor der er plads til leg og opsøge viden.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Som beskrevet ovenover, tilpasser vi grupperummene alt efter hvad vi laver. Vi snakker med børnene og personale imellem, om eventuelle tiltag, så alle udviklingsstrategier er i spil. Vi fortæller og deler succes historier, så vi hele tiden kan styrke det der virker.

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteaktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**